

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Diurnalulu acest'a ese in tóta Marti-
sér'a; dar' prenumeratiunile se primescu
in tóte dítele. *Pretulu* pentru Austro-Un-
gari'a: pre unu anu e 6 fl., pre I semestru
3 fl., — pentru Romani'a si Tierile latine
si streine: pre unu anu 8 fl. (20 franci ---
ei noi), pre I semestru 4 fl. (10 fr. — l. n.)
Una numeru singlaricu costa 12 cr. v. a.

Tóte siodiunile si assemnatiunile
sunt'u a se tramite la Redacti-
unea diurnalului in Gherl'a (Szamos-
ujvár.) Ér' diurnalele de schimbá
precum si tóte scrierile de a cáror'a
aparentia ar' fi a se face mentiune
in acestu diurnalu sunt'u a se tra-
mite la *Proprietariulu diurnalului*
M. B. Stanescu in Arad.

Insertiunile se primescu cu 7 cr.
de linia si 30 cr. mase timbrate.
La repeti'i mai des'u a unora si
acelor'asi insertiuni se acórdá re-
dacteri insermate in preintulu de
inserare.

Collectanti'i de insertiuni se
impártasescu in "o cuvenitu.

Abonamentele sunt'u a se face prin assem-
natiuni postale: La **REDACTIUNEA DIUR-**
NALULUI in Gherl'a Szamosujvár. Cei de
gente barbara si din tíera stráina se voru
adresá: in *Siberi'a* la Tiarulu, in *Chin'a* la
Ching-chiling-ho, in *Persi'a* la Siaculu, in
Asi'a si in celelalte parti ale lumii la pre-
fectulu *Bospo'u*. *Pretulu de abonamentu*
se primescu in totu soiulu de bani — nu
mai in bani ideali nu.

O casatoria moderna.

— Gluma si nu pré. —

Domnulu J^o ntr'o domanétia
Se spala frumosu pe fácia,
Apoi dice intru sine:
„Ce va fi óre de mine? . . .
Am avutu averi frumoáe
Si venituri numeróse,
Dar' pe gátu in jótá le-am datu:
Acum n'am nici . . . mai catu!
Si n'am nici vr'o . . . tria,
Nici o sciintia — va . . . ie! —
Decátu ceea de spes tu:
Cu care adá a . . . galatu . . .
Mai multu . . . tu est. á! . . .
Ce se facu? . . . foiu insurá! . . .
Pan' aveam . . . si averi,
De si mi-placá de mueri:
Fugeam de casatoria,
Ca si dracu . . . de tamáia,
Dar' — temp'a mutantur! —
Eu pe capu nu-su tare suru,
Si-o femeia cu avere
Adi mi ar' fi chiar' pe placere!“ . .

Deci nu multu se mai gandesce,
Ci se 'mbraca si pornesce
Prin cetate la vénatu,
Cu ochilari inarmatu.
Unu minutu repansu nu-are,
Totu alérge . . . nfocare,
Si totu cauta, totu intréba:
Vr'o femeia de-alui tréba.
Sórtea 'n urma i zimbesce,
Cáci o dama elu gasesce;
Nu-i frumoáa, nici e juna,
Dar' de elu cumu-i mai buna:
Cáci se spune cumcá are
Bani multi si-unu dominiu mare.

„Fivat! — strigá cu placere —
Adi vinu merje pe retere,
Si decumra sa' avoi!
Luca adi óm si peti!“

Elu se duce in visita,
Anim'a-i cu focu palpita.
Inse ea-i plina de fala,
Si-lu primesce cu recela.
Dar' elu sci cum se 'ncaldiesca
O anima femeiesca!
Deci pe locu cu arte mare
Prinde-a tiese 'n conversare:
Ce de bani si de mosta
I-au testatu lui pe vecia
Parinti-i candu au moritu!
(De-acea nici n'a pomenitu,
Cá din avut'ia mare
Adi nici o custura n'are.)

Cu-acestu modu de curtenitu
Domnulu J^o a isbutita.
Ea cu ochi mai buni lu-vede,
Mai aprópe de elu siele,
Si nici ea nu uita-a-i spune
Cá — morindu barbatu-i june —
Ce de galbeni i-a lasatu,
Ce dominiu minunatu! . . .
Nici J^o n'a doritu mai multe,
Mai multu nu vré s'o asculte.
„Susu!“ — gandesce 'u sine 'ndata —
„Susu, acum séu nici odata!“
Si-astfelu candu a cugetatu
Josu in genuchi s'a lasatu,
Dicându: „Scumpa te adoru! . . .
Fii a mea, cá-ci de nu . . . moru!“
La 'nceputu ea se sfiesce,
Dar' in fine-asié graiesce:
„Ai iurinsu, angeru inhibu!
Nu doriám se me maritu,
Inse graiu-ti minunatu
Si-ai toi ochi m'au farmecatu,

Fația de iubirea ta
Cine-ar' poté resistá! . . ."
Si-i dà mân'a. — Preste o luna:
La altariu pop'a-i cununa.

* * *

Dupa lunile de miere
Petrecute in placere
Nevast'a 'ntr'o demanétia
A dísu astfeliu cu blándétia:
„Dragulu meu! m'am urítu tare
Cu orasiulu acestu mare;
Banisiorii, ce-am avutu,
Precum scii, toti au trecutú:
Se esímu de-aici afara,
Vedi, ce tempu frumosu de véra!
Si se mergemu, te-asíu rogá,
In satu la mosi'a ta.“

Elu, punéndu cu infocare
P'a ei mân'a-o sarutare,
Dice: „Angeru scumpu alu meu,
Chiar' asié voiám si cu!
Ast'a-i sí a mea rugare,
Cu cera modificare:
Cá se mergemu mai antaia
Draga, la a t'a mosia.“

— „La a mea?.. Mai tardiu — da!
Adi asiú vré s'ó vedu a ta;
A mea-i — lucrú cunoscutu,
Si ce-i nou, e mai placutu!
Speru deci, cá m'i ascultá:
Dora nu vei refusá
Scumpei t'ale o placere,
Ce asié cu domu a cere?!“

Elu stá . . . nu scé ce se dica . . .
Peru-i spre ceriu se redica.
„Dina scumpa! — dice 'n fine —
Ce n'asiú face pentru tine,
Se-ti plinescu voia 'ntru tóte . . .
Dar' adi, érta, nu se póte . . .
Duce-te-asiú dar' me mananca,
Cá nu-su gal'a tóte inca,
Ce-am dispusu in strainatate
Pentru-a ta comoditate!
Casa-i de 'ntocmitu, nu-mi place! . . .
Pan'atunci n'avemu ce face,
Decatu adi inca-a plecă
De-aici la mosi'a ta.
Speru cá nu te vei opune?!“

Acum ea-i in confusiune,
Si nu scie a respunde,
Tulburarea a-si ascunde.
„Dragulu meu! — dice in fine —
Nu voescu mai multu de tine
Se ascundu nimicu . . . Asculta:
Am avutu avere multa,
Ce-i dreptu; primulú meu barbatu
Unu dominiu mi-a lasatu!
Dar' . . . silita fii de sorte,
Cá se-lu vendu dupa-alui mórte . . .
Séu din ce asiú fi traitu,
Pana ce tu m'ai petítu? . . .
Banii, ce-au mai fostu la mine,
I-am mancatu de-atunci cu tine:
Si-acum n'avemu ce cantá,
Decatu — la mosi'a ta.“

Domnulu J** incremenesce,
Lumea 'n giuru-i se 'nvertesce;
Stá cu mintea tulburata.
Cá si acci ce-si vedu de odata
Nimicite, inghiatiate
Aloru dulcéi sperantie tóte.
„Ah! — esclama 'nfuriatu —
Tu asié mai insielatu! —“
Apoi ese cu mân'ia . . .

Si de-atunci nu se mai scie
Unde-i, mortu e, séu fraesce? . . .
Ea-lu blastema, si-lu gelesce.

P. D.

De dupa Culise.

Frata Gur'a Satului!

Cu mare plecatiune si cu deplina eticheta Te rogu
se me lasi nitielu numai pe miac cu onorabili-Ti lec-
tori, voiu — se le vorbescu cu cev'a, ci in presenti'a
D-Tale nu potu, cáci-Ti sciu neravulu, sciu cá nu Te
poti rablá se lasi pe omu a vorbi in pace, fora de a
Te mestecá in vorb'a lui. — Me lasi? E bine! . . .
Éta-lu cá se duce . . . bata-lu noroculu!

Mi pare bine — domni mei si dómnele mele, par-
donu, fratiloru! 'mi pare bine fratiloru cá remaseramu
singuri, o se povestimú puçinu; cine se se si culce de
una data cu gainele, cáci e nóptea anu de lunga?!

Ore dusu-s'a Gur'a Satului? S'a dusu? E bine, se
povestimú gara numai noi de noi! O, si multe avemu
de povestitu; asiá dieu domniloru — adeca pardonu
acumu 'mi vine in munte cá -dvóstra sunteti Romani,
si deci nu sunteti domni; nu, cáci nu sunteti decâtu
Romani. Sciutu este cá ungurula e nascutu domu, ji-
danulu jupánu, armeanulu domnisoru, éra romanulu mé
frate, pretine! De sasi nu póte fi vorb'a aci, nu, cáci
ei-su dragáliti si de calcánie, deci nu au sus de asta
data a intrá jatre noi, adeca nu ne vomu ocupá acumu
de ei, remana afora pona-si voru pune calcanie la stible.
Destulu cá cei lalti: domni, jupáni, domnisoru si mé-su
nasenti, de aci nu se mai potu abate. .

Apoi hai, de! mi-ar' dice atare sfatosu: mai bine
„me“ in petióre, decâtu „domni“ in genunchi! Si éta
cá nu-i asiá! Indata ce esti „me“ nu aibi dreptulu de a
portá pinteni, chiar' de ai avea atátea incalciaminte incatu
in tóta diu'a se aibi de unde dá o parecchia executorului.
Esti „domni“ inse? nu te mai intréba nime cá mânca-
tu-ai ceva ori bá, nice cá in padure mergi dupa usca-
turi ori la vale a pescui; ba nici acc'a nu te intréba,
cá esti descultiu ori numai cu capulu golu, ori cumu
e primitu dela unu „domni“, póte umblá cu pinteni in
draga voia lui! Éta ce cetii in o carte — nu prea ve-
chia: doi calatori — (domni, trebue cá fura domni de
originea susu amintita) inoptasera in unu birtu si cerura
cuartiru preste nópte. Birtasiulu le dete, dar' fiindu ca nu
avea numai o chilia disponibila i incuarterá pe amendo
acolo. In chilia inse éra numai unu patu, si in elu nu-
mai o plapona, fura deci nevoiti a se culcá ambii in

unulu si acel'asi patu si a se acoperi cu un'a si aceeași plapona. 'Si arunca cismele cu pinteni si cele lalte haine si se dau somnului. La unu tempu de câteva ore sosese unu alu treile caletorin, unu „me“ si si elu pretinde cuartiru. I-se si dete, totu in chili'a unde dormiau cei doi pintenati. Acest'a se culcă josu, nefiindu domnu. Dar' elu de josu observă cev'a: unulu din cei ce dormiau in patu eră cu petiőrele esite de sub plapona. Deci cestui de josu fiindu că nu-lu prindea somnulu, i veni o buna idee. En ghiciti ce? Nu ghiciti? Nu ve-ti capetă premiu! Ve spunu eu dara, ci se nu audia sufletu de omu. Luă blastamatulu de omu — ce eră josu — pintenii de pe cismele celoru din patu si-i legă frumosielu de petiőrele esite de sub plapona. Nou pintenatulu se întórna, ci întornându-se sgăriă pe condormentele. Cef'a se descépta si cá întrebare trage pintenatulu o draga de palma cu adaosulu: draculu te-a pusu se te culci incaleciatu?!

Dar' taci amice, i dice pintenatulu, blastamatulu de sluga, cându m'a deseuliatu, a uitatu se-mi ié si pintenii!

Apoi nu-i bine domnu, cându aibi dreptulu de a portá pinteni?!

Éta vine „Gur'a Satului“, nu ve mai spunu nimicu, póna de alta data.

Slug'a domniavőstra,
plecatiune buna potescu!
I. P. R.

GASCELE.

— Fabula. —

Cu o prajina mare
Tieranulu găsce de vëndiare
Mână la tērgulu celu frumosu,
Dar' găscele mergu reu pe josu.
Si elu, spre indemnare,
Grabindu la tērgu, bateă in cărdulu loru căn tare.

Ér' unde de folosu
Séu paguba s'atinre,
Nu numai găscele, chiar' omulu inca plänge.
Eu nu gasescu de reu tieranulu nici de cumu:
Dar' găscele altfelu vorbiau dea lui urmare:
Si 'ntálnindu-se c'unu trecătoriu pe drumu,

Strigau iu gur'a mare:
— Ah! Ce necasu, ce prigonire!

Vedi cum unu tieranoiu
Si-bate jocu de noi,
Si, fora contenire,

De asta nópte elu ne mâna dinapoi
Cu sânge fórté rece.

Lui nătareului prin minte nici cá-i trece
Că noi ne tragemu dreptu din némulu celu maritu,
Ce Capitoliulu odata a mântuitu:

Cându loru spre neuitare,
Romanii multiumiti le-au pusu si serbatóre!

— Si voi totu cu acést'a vreti
Acum marire se aveti?

Loru caletoriulu dise:
— Stramosii nostri mântuisc...

Cunoscu; dar' despre voi,
Istori'a ce spune?

— Nimica; inse noi...

— Că numai de fripturi — apoi —
Sunteti si bune.

Lasati pe stramosi in pace:
Cu fapt'a-i laudatu acelu care o face!

Acésta fabula s'ar' spune mai curatu,
Dar' găscele nu-su de întártata.

A. Dănci.

Mendel Becisnigstein.

Eschthi ein linghi thimp dhi pi chindu nu ai fichutu io vorbhi la dumitha Bade Gavaro Satului. Schi sciu pentruchi ce? ni a inghetiatu limbhi in ghuro, zicu zoi de nu crezi la mini, intreaba pe cine e vră. Unu frighi asia de crincena, nu hai vezuthu, dhi chindu eschti, se arda lumini pe afara de chasi, ar inghetia para pi legea mea, dupa cum spune Jupandulu Baronu von Mincunescu, care nu are datbini dhi machen la minciuni, nhor athunci ai fostu asia de frigu chindu elu dhimisa ai fechutu la drumu pin tiara ruschi.

Dhar si nu faci, la horbi multe, che schi achumbai kalt, da nu caldu, dhistulu eschti che nu mergi bene lneruri la tiara lungureschti.

Thoti vrei se faci dreptate, Guvernitoru vrei se faci dhreptate pe dupe spathe, chitancele pe spathe, schi volk pe facia schi pe dhosu cui hai se crezi.

Domnile chei mare, nu i place pe volk, volk nu i place pe domnile schei mare, hunu faci bene schela-althi fachi reu: Schi iachi pozni schi sfada.

Verchivoiu hai tzinutu cu volk, Majtenyi cu domnile schele de pe la Chasinoiu. Verchivoiu nu hai stitu ce dice rhimunulu che nu-i bene si munci cireschele din blidhile cu domni.

Schi achum hai pitzitu, elu Virchivoiu, hai chipithatu in batae dhilu puschi cu Jupandulu Baronu von Majthenyi hunu plumbhi de pistole la peptu a lui in chitu erai se mori, schi dachi mai traeschti, este che inchi nu ai moritu.

Vai fereschi Dumnezen.

Volk pintru aschea, hai fecutu ganze si grose rebellionu, schi revolution, hai schilatu cu grose schi mare, chu tote cha si bati Chasinoiu schelu domnescu, schi se strici feresthile lui cha se nu hai pe unde se mergi la lumini in elu, nu asi vrea se fi fostu cu Chasinoiu domnihesthi athunci pe la Buda-pesti zicu zoi. Dhar inche eschthi schi mai mare treaba.

Amú hai statu cu chapu in talpi die ganze Constablerei, ai vrutu se impraschti pe poporu schi daca nu hai impraschtiatu pe poporu, ai impraschtiathu poporu pe elu.

Shi amú vri schi mare lueru.

Ai vinitu lueri la chitone, a eschitu chitonele cu puschi, cu potrintaschi cu bajoneti cu sabii, cu feliu dhi feliu dhi pe arme o eschitu o clae dhi chetane, schi ce o fecutu? ah! vei! Bade Gavara Satului dhore pe imena alu njeu de eschti drepthi.

Avuzi bñadi, ninorocire! grose Gewalt de pe nhemu
la nstru!

Obitenele o puschatu schi o thilnitu, of vei pe unu
jidanu. Avuzi badni apoi se nu dñori la mini.

O puschatu pe unu jidanu, care ai fostu trimisu
se inveti de pe a statului legi.

Dar bene ai fechutu, de ce nu ai fugitu!

Eu de eram in locu la jele fughiamu de nu mi vede
puschi, nici eu la elu.

Schi mi cindã, nu ai fostu pe acholo nemtile, hun-
garestile, siaveile, se schi puschati pe toti, numai se
nu ai fostu, dar stiu dñi ce lai puschatu, ca se nai
nu ai fostu intrucat la Verchivoiu.

Schi Verchivoiu traesti cá se mori si Jupanulu Ba-
rouu, ce a puschatu la elu, fug cá se traeschti.

Jidanulu puschatu, dormi cu stremosii sei. Dieta
achum umbli se faci direptate, schi ce va mai fi, vom
vedhea de se va muie frighi, na mai potu dici nimichi
che mi inghiatia vorbhi pe buze, me inchino cu plecacione.

Blastemulu turturelei.

Turturica, spune-mi mie

Ce ambli fora socia?

„Eu amblu, amaru de mine,

Ca celu ce nu are bine

In asta lume amara,

Oh, doru flacara si para!

Avutam unu socioru

Ce me iubea cu amoru,

Dar' vai mie, vñatoriuulu

Li rapí chiaru astadi sborulu,

Si pe mine m'a lasatu

Se traesu totu cu banatu;

Darear' domnulu Domnedieu,

Se se rumpu arculu seu,

Arculu si man'a cea drépta

Cá resplata pentru fapta;

Ochii lui din capu se-i sara

Capulu se-si franga — se piéra,

Eara socior'a lui

Se fie a nimanui,

Cum sumu si eu decãndu elu,

Rapí alu meu turturelu!

„Turturica, scii ce-asiu dñce?

De mai vrei a fi ferice,

Cum erái cu sociulu teu,

Vino la bordeiuulu meu;

Eu grigia-ti voiú portá,

Nutrementu alesu ti-oiu dá;

Para vei avé viétia

La min' vei avé dulcétia!

Vai, da ce ai cutediatu

A vorbí, tu omu ingratu?

Au nu sciu eu forte bine

Ca unu omu fu cá si tine

Si misielulu de arcasiu,

Nimerniculu nevoiasiu

Care prin a s'a sagéta

Mi-a rapitu sociulu deodata.

Nu, omului eu nu credu,

Ba nice ca potu se-lu vedu,

Fora cátu voiú mai cantá

Pe omu voiú totu blastemá.

Turturic'a se repede

Preste campu, poiana verde

Si candu astfeliu se aventa

Sbiéra jalnicu si cuventa:

„Darearu bunulu Domnedieu

Se fie pe gandulu meu:

Crud'a fiéra numitu omu,

Ce ne sagéta din pomu;

Crud'a fiéra vñatoriuulu,

Ce-i gat'a totu cu omorulu,

Se n'aiba parte de bine,

Fia blastematu de mine.

N'asle odichna pe-o ora,

Omu pe omu se se omora,

Arculu lui, acestu amaru,

Se-lu porte totu in zedaru.

De elu se fluere ventulu,

Se se 'ngrozésca pamentulu,

Si cându tiént'a si-o va pune,

Vre-o pasere a repune

Atuncea in aceleu locu

Se se faca mare focu,

Elu singuru se se 'nfiore

Se vree se se omore,

Ci nici ast'a se n'o pota,

De risu se fie la glota!

Darear' domnulu celu din ceriu,

Dela acui facia pieru

Pecatosii si pismasii,

Se n'aiba pace arcasii:

Omu pe omu se se omore

Ca fierale rapitore;

Linisce, pace si voia

Se n'aiba fora resboie

Mai crancenc cá de fieru,

Omu de omu nu 'ncapa in tiéra!

Si pre candu ast'feliu cuventa

Turturic'a se aventa

Si in padurea cea verde

Si ie sborulu si se pierde;

De ea atá'a se scie

C'a peritu — neavendu socia!

„Multe lupte suntu in lume,

Crudimi multe fora nume,

Se omora omu pe omu

N'are pace omu de omu.

Omenii nu 'ncapu in lume

Se despartu dup'aloru nume

Si porta resboie grose

Vai, resboie sangerose.

Toti se mira, se 'nfiore

Dar' nu stáu, ci totu omora:

Omora parinti pre fii

Prin a lorú blastamatii,

Era fii pre parinti

Li vendu pe cátiva arginti.

Nu mai e linisce 'n lume

Omu pe omu vré a supune

Toti voru mari si tari se fie

In crudimi nu au socie.

Retragu, 19/ 1879.

I. P. R.

Confusiune.

Una mama a tramisu pre fic'a sa in satu dupa
puçinu lapte, cá erá fórte morbósa. Fét'a s'a dusu la
vecin'a sa dupa lapte; insa i-a fostu fórte de graba, si
a disu: lele! m'a tramisu mam'a dupa puçinu doru,
ca asié-i de lapte, cá de trei betesguri de cându totu
septemanesce si ar' mâncá vre-o dóue pasce calde in
diu'a de mamaliga rece, cá sciu cá a fostu pascile
intru-o sánta vinere, cá mi-o datu mam'a mamaliga
cu borsiu.

Catra unu procuroru.

Veniti toti poeti din lume se tiesemu o hore 'nalta!
Că voru fi plesnite-o leaca harfele, n'ia fi scandalu..
Déca-o córda va fi rupta, ni-voru da fratii de balta
Ajutoriu, si de minune chiar' in postu vomu face balu.
Veti fi platiti toti p'o forma e'uanu colacu si cu-o —
[pragina;

Că sciu domnii mari ce e bub'a la sermanii lautari.
Cu-unu domnucu avemu de tréba si cu barb'a lui de lâna:
Nobila sciau de lânga cale, resaritu din gaunari . . .

Piramida colosala a sciintieloru moderne
Este fruntea ce noi astadi cu lauri impodobimu.

In burdufu-i gemu că stupulu tainele cele eterne:
Si dreptate... umanitate... adeverulu celu sublimu . . .

Acestu Faru ce n'are sémenu, ca uriasiu din poveste,
E si angeru, ce stă vecinicu in duelu cu Arimanu.

Porta-a crimeloru povara pe carări negre, funeste,
Intogmai că dromedariulu prin pustia-unu caravanu . . .

Nu-e mirare, că-i displace cându si cându câte-o vediuta;
Căci unu omu cu grige multa si-economu de burt'a lui,
Pentru lucruri bagatele nu pôte perde minuta

Se tracteze cersitorii cu favoru din daru-altui . . .
Asta-e datina la sluga ce voiesce se întréca

Pe stepânu cu 'ntieleptiunea, — elu prinde toiagü 'n mâni;
Cându de domnulu seu e vorb'a, elu falosu templele-si fréca

Si mintiesce si e: Amin! că-e cuventu cu radacini! . . .
..... Cându cădiu din ceriu dreptatea a cădintu surda

[si órba,

Si-a donatu cu aceste daruri si p'ai sei superbi preoti..
Pentru-aceca „ibis redibis“ dau respunsu cu a loru vórba,

Cându vr'o bóla alunga servulu la a gratiei loru porti..
Dar' tu omulu nostru falosiu, nu esti stea din asta clicu,

De ti-ai jefuitu de nume p' Alesandru Macedonu;
Si ca Cosma facétoriulu de vraciuri tieni apoteca

De lipsa pentru guzanii ce fugu de rusesculu trónu.
Tu iubesci si pe acci'a, cari nu-su de a ta panura;

Lupu-e lupu, totusi iubesc pe mnelulu frumosu si grasu...
Câte fapte se-ti scriu óre, documente de bravura

Unde'n urmele apesarei adénci brasde au remasu?
Câte fapte se-ti scriu óre pe pagina ruginita

Ce-o plânge umanitatea nodu sub teasculu de peritu,
Pe carea tu ai puse vr'o litera aurita

C'ai albitu fruntea cernit'a-unui sufletu asupritu?
Care-e fiintia cea mai drépta? Cea-ce 'n lacrim'a altor'a

'Si mesteca vinü 'nsticla si se'ngrasia cându-lu bea? . . .
Ori aceea, din ochii carei curge vecinicu lacrimióra

Jalindu viéti'a apesata d'un tiranu cu mâna grea? . . .
Cine face bunatate? Celu-ce-unu falosu cu putere

Totu in lapte si ia mnere 'lu scalda pâna 'n grumazu?...
Ori cari dau elemosina unuia sermanu ce pere

Ca proscrisu din ómenime?... Spune dreptu, cu ce-ai
[reinasu

Detoriu consciintiei tale?... Cu nimicu, a buna séma!?...
O fidela confessiune e rusine de comunu . . .

Dar' ceriulu fértu pecatulu, cându sci omulu se se téma,
Că 'n pamentu corpu-i s'a face — lutu... ér' sufletulu?—

Carbunu!...

Argonauta.

Receptu de instructiune.

Aducemu unu receptu pentru distractiunea tineri-
loru, dupa care scientia se véresce in capu cá si cu
tolceriulu. Acest'a suna: ié doue grame din asié numit'a
ectire cugetatoria, unu gram de scrisulu frumosu, de
stilu si de limb'a magiara ori germana, carea va fi
mai acomodata scopului, unu gram din mitologia, an-
tropologia, tehnologia, geografia, astronomia, geometria,
logica, matematica, psychologia, istoria universale, bese-
ricéscu, din cea a reformatiunei si din a patriei si din
istoria naturale. Doue dose din calculatiune, un'a din
desemnulu cu man'a libera, cantu, recitare si declamatiune!
adauge dupa placere la aceste ceva latinesce, grecesce,
franciuzesce, anglezesce si italiennesce; mesteca-le bine
la olalta, scutura-le apoi de mai multe ori pe dí si le
dá tineriloru in cantitate de o lingura mare între órele
dela 8—12 a. m. si dela 2—6 d. am. Cá fluiditate
li dá de beutu in órele libere câtiva pundi de lucruri
private, claviru si gimnastica, feteloru pre lânga acestea
inca inodarea (stricárai), cusuturi, si fierturi in culina.
Déca te vei tiené de acestu receptu, atunci esti satis-
facutu căci pruncii tei voru sci din tóte câte cev'a si
totusi nu voru sci nemica si voru intrece pre parinti;
căci la 14 ani voru portá ochielari si voru fumá su-
gari, ér' fetele voru fi palide, triste si cu mórtea in
spate. Cérea si te vei minuná!

Toalet'a.

Toalet'a e cea mai vechia inventiune femeiéscu. —
Inca Ev'a in paradisu si-a privitu trasurile faciiei si
si-a pieptenatu perulu in oglind'a unu periu. De atunci
tóte muierile 'si au toaleta. Europeenele se rumenescu,
malaicele 'si gaurescu nasulu, samoiedile si-lu turtescu,
ér' irokesele se ungu. Tóte se tienu de toaleta. Sexulu
frumosu nu vré a fi numai frumosu, ei a sí aparé fru-
mosu, si spre ast'a servesce toalet'a. Toalet'a e templulu
comunu alu dameloru, in care se aréta cá imagini in-
velate pentru cea lume, inse toalet'a e si templulu
adeverului candu se aréta si esu nerumenite in form'a
naturale.

Fora toaleta n'ar' fi arta, si fora arta n'ar' fi nece
dame. Decându natur'a e asiá de bizara, încátu de-
bue intocmita si indreptata, trebue se se eschida ori
ce aparintia si forma naturala. Inainte de toaleta dan'a
e numai muiere, — in salonu e dama, in casa mama
si sočia dupa impregiurari, ori cântarétiá, ori jocatória
etc. tóte aceste nu potu esistá fora de toaleta. Pentru
ace'a ar' fi fostu mai bine cá mai antaiu se se fi facutu
toalet'a apoi se se fi creatu muierca. Unu poetu vechiu
dice căm negalantu: „unele dame se scóla cá omide din
patu si vinu dela toaleta cá unu fluture.“ Prin ast'a se
schimba spiritulu si se vede metamorfos'a, si candu ele
dáu pré multu din aripi, atunci celu mai bunu mijlocu
este a le luá toalet'a!

CASATORI'A.

Comedia moderna in V acte.

Persónele:

Amantulu.

Amant'a,

Tatalu, Unebiulu, Tutorulu, séu oricine, care are bani.

Actulu I.

Amantulu intra pre scena, si dice! „Eu te iubescu!“
(Cortin'a cade.)

Actulu II.

Amant'a cade in brăgiale amantului dicundu: „si eu te iubescu!“ (Cortin'a cade.)

Actulu III.

Amantulu dice amantei sale: „se ne casatorimu dara.“
Amant'a se cugeta pana ce (cade cortin'a.)

Actulu IV.

Apoi se incepe alu patrulea actu, unde amant'a dice:
„me invoiescu,“ totusi amăna lucrulu pana la

Actulu V,

candu tatalu, unchiulu séu intorulu 'si dau consensulu
apoi urméza casatori'a si

Comedi'a se inlesce!

Cocón'a Chiriti'a.

Vivatu, vivatu Chiriti'oi'a
Vivatu sbenchie de birz'oi'a
Óia, óia, óia, óia, óia.
In amoruri se traiéscu
Lumea-'ntre'ga se pirléscu
Iasca, iasca, iasca, iasca, iasca.
Trala, la, la, la, la, la, la,
Sái Chiritio 'n jocu!
Trala, la, la, la, la, la, la,
Sái mereu cu focu!

Chiriti'oi'a-i sprincenata
Si cá unu balonu unflata
Lata, lata, lata, lata, lata, lata.
Eleganta si frumósa,
Amazonca, amorósa,

Rósa, rósa, rósa, rósa, rósa, rósa.

Trala, la, la, la, la, la, la,

Sái Chiritio 'n jocu!

Trala, la, la, la, la, la, la,

Sái mereu cu focu!

Chiriti'oi'a cea usi'ora

Are anima feci'ora

Ci'ora, ci'ora, ci'ora, ci'ora, ci'ora, ci'ora.

Ea eu ochi'a te atrage,

Si pe sf'ora-apoi te trage,

Rage, rage, rage, rage, rage, rage.

Trala, la, la, la, la, la, la,

Sái Chiritio 'n jocu!

Trala, la, la, la, la, la, la,

Sái mereu cu focu!

Chiriti'oi'a-i din natura

Gingasia preste masura,

Sura, sura, sura, sura, sura, sura.

Te sucesce si te 'ncurca

De neci Dracu te descurca,

Curca, curca, curca, curca, curca.

Trala, la, la, la, la, la, la,

Sái Chiritio 'n jocu!

Trala, la, la, la, la, la, la,

Sái mereu cu focu!

Ovesulu cá Szolgabiron.

Unu omu s'a dusu la solgabirau pre ponosu da-
cundu ma'a miercia de ovesu cá se-i deia dania.

Dara elu n'a sciutu cum se dica cá se nimeréscu
mai bine la D-lu solgabirau, si a disu: *Domnule, adeca
japâne!, Maria'ta!, am venitu la domnulu ovesu cu
un'a m'ertia de solgabiran se-mi faci din dreptu
ner'bia.*

Care va manca oulu?

Trei studenti consateni cu ocaziunea ferieloru de
vera fura invitati la mésa Curatorulu primariu din
acea comuna.

Tóte m'ncarile se serviru punctuosu. C'atra fine
adusera pre mésa nescu óne fiere. Dupa datina luara
mai antaiu cei be'rani si astfelu toti dupa etate.

C'andu veni r'ndulu la studenti nu mai remase
pre taieriu numai unu ou. — Curatorulu numai decatu
observa acést'a. Deci se intorse c'atra studenti si dise:

— Din trei, acela va m'ncá oulu, carele i-i va
dedica o sentintia mai acomodata din scriptura!

Se intielege: antieietatea si aci era a celui mai
inaintatu in etate. Luá dara acést'a oulu in mána si
sdrobindu-i cógea dise: *„Te-am s'robitu pre teue,
precum maicrea a s'robitu capala sic'palu.“* Alu doi-
lea luandu sarea 'lu sará dicundu: *„Si te-am savatu
pre teue cu sarea ponentulu.“* Si dicundu acestea
'lu dede la celu mai teneru. Acést'a luandu oulu 'lu
m'ncá de-odata dicundu: *„Intra inten bucuri'a Dom-
nului teu!“*

Pre momentulu unui sgarcitu.

Vrei se scii cene jace 'ntr'acestu momentu?
Pipaesce si vei afla din asprulu pamóntu!

Restantieri : Bani!!!

PUBLICATIUNILE NOSTRE.

Amicul familiei. Diurnala sociala, beletristica si literara. Va esi in fie-care septemana odata — Dominec'a, in nri cate de 1 — 2 cole, formatu quartu mare, papiru finu, tipariu indesatu. Va publica articlii sociali, poesie, novele, romanuri, suveniru de caletoria s. a. Va tracta cestiuni literare si scientifiche, cu reflexiune fiendu la cerentiele vietiei practice. Va petrece cu atentiune vietia sociala a Romaniloru de prototiudene, precum si a celoru-alalte poporatiuni din patria si strainatate. Pcia unore dulce si satira alesa va nisui a face cate o ora placuta familiei strivite de grigile vietiei. Preste totu va nisui a intinde tuturoru individiloru din familia una petrecere nobile si instructiva. Pretiulu de prenumeratiune pre anulu intregu e 5 fl. v. a. pre $\frac{1}{2}$ annu 2 fl. 50 cr. v. a. — pentru Romania si strainatate pre unu annu 13 franci — lei noi, pre $\frac{1}{2}$ annu 7 franci — lei noi. Abonantii pre anulu intregu voru primi ca premiu portretulu distinsulu nostru filologu si istoricu Timoteiu Cipariu — avendu de a solvi numai 30 cr. in pretiulu pauctarei si a cartei de transportu.

Preotulu romanu. Diurnala besericescu, scolasticu, si literariu. Va esi in fasciclii lunari cate de 2 $\frac{1}{4}$ — 3 cole, formatu octavu mare, papiru finu, tipariu indesatu; si va publica: a) articlii din sfera tuturoru scienciloru teologice, — tractate dogmatice, istorice, juridice, morali, pastorali etc. b) articlii din sfera educatiunei si instructiunei religiose-morali, — tractate pedagogice, didactice si catechetice etc; c) schitie din vietia celoru mai celebri barbati ai besericeoru romane si cunoscentie biografice despre santiu parenti ai besericeii resaritene; d) predice, omilii, catechese si parenese, pre dominece, serbatori si diverse ocaasiun, — mai departe predice generali despre virtuti si viciuri precum si predice intoemite pre cele patru anutempuri; e) istoriore, poesii si proverbie morali, precum si ori-ce cuvinte intielepte si amendate aplicabili la elaborate religiose-morali; f) studii archeologice si documinte istorice din trecutulu besericeoru romine; g) legi si dispusetiuni privitore la besericele si scolele romane confesionali; h) Revista besericesca, scolastica si literaria. Din colonele acestei foie voru fi eschise disputele confesionali, si articlii referitori la cestiuni religio-narie contro-vertate. — Pretiulu de prenumeratiune pre anulu intregu e 4 fl. v. a. pentru Romania si strainatate 10 franci — lei noi. — Abonantii pre anulu intregu voru primi ca premiu portretele Archiepiscopiloru-Metropolitu romani Dr. Ioanu Vancea si Mironu Romanulu — avendu de a solvi pentru ambele numai 50 cr. in pretiulu pauctarei si a cartei de transportu.

Carille Sateanului Romanu. Va esi in fiesce-care luna cate una carte, baremi de una cola, — si va publica: a) Descrierea vietiei (biografia) a cate unu barbatu mai vrednicu de amentirea si recunoscentia poporulu romanu; b) Cunoscentie din economia, industria, medicina, juridica s. a.; c) Poesie vechie si noue, — mai cu sema de acelea cari atingu mai de-aprope pre poporulu nostru si impregiurarile, in cari a traitu si traiesec; d) Novele poporale, istoriore, fabule, anecdote, proverbie si cuvinte intielepte, de invetiatura si petrecere; e) Risete si Zimbete; f) Diverse sciri din lumea mare. Pretiulu de prenumeratiune pre unu annu intregu e numai 1 fl. v. a. (3 franci — lei noi). Abonantii voru primi ca premiu portretulu vestitului Luptatoriu alu Independentiei nationale Avramu Iancu — avendu de a solvi numai 30 cr. in pretiulu pauctarei si a cartei de transportu.

Higien'a si Scol'a. Foia pentru sanatate, morbi, Educatione si instructiune. Va esi in 1/13 di a fiecarei lune in numeri baremi de cate o cola, si va publica: articlii din sfera igieniei, medicinei poporali si a educatiunei si instructiunei elementari. Pretiulu de prenumeratiune pe anulu intregu e 2 fl. v. a., pentru Romania si strainatate 5 franci — lei noi.

Gur'a Satului. Diurnala glumeti, sociale-politicu-tocu. Va esi in tota Marti ser'a, ilustratu cu caricaturi frumose; si va publica patienille nasdraveniloru aventurieri si biografiile celebriiloru siarlatani ai tempului moderan, — mai departe totu soiulu de articlii de veselie si petrecere: novele, romane, fabule, anecdote, comedii, risete si zimbete, scanteiutie, puricarii, furnicaturi, — afora de acea va tiené pre cetitorii sei in curentu cu tote pertractarile si hotaririle cioboboreloru tierci unguresci si a unoru comitate si comunitati cu sftnici fora sfatu, precum si cu tote intemplementele din lumea mare, cari dupa natur'a loru cadu in resortulu lui. Pretiulu de prenumeratiune pre I annu e 6 fl., pre $\frac{1}{2}$ annu 3 fl., pre $\frac{1}{4}$ annu 1 fl. 50 cr., — pentru Romania si strainatate pre I annu 8 fl. (20 franci — lei noi) pre $\frac{1}{2}$ annu 4 fl. (10 franci — lei noi).

Tote aceste 5 diurnale de odata abonate costau pre 1 annu intregu numai 16 fl.

Abonantii pre anulu intregu la tote foiele, primescu si tote premiale impreunate cu acelea — avendu de a solvi numai 70 cr. in pretiulu pauctarei si a cartei de transportu.

Colectantii de abonamente primescu gratis totu alu 5-lea esemplariu.

Abonantii acestoru diurnale 'si voru pote procura cu scadere de 33% din pretiulu ordinaru tote scrierile aparute la noi seu trecute in proprietatea nostra.

La Imprimari'a „Georgiu Lazaru“ in Gherl'a — Szamosujvár se afla de vendiare:

Bucatarés'a nationala séu Carte de Bucate a Bucatariei române, franceze, germâne si magiare de J. C. Hintiescu. Pretiulu e 3 fl. adausu 10 cr. porto postalu.

O lacrima ferbinte de Josifu Stere'a Siolutiu de Carpenisiu; si Continuarea ei **Partea II Din Memoriu** lui Josifu Stere'a Siolutiu de Carpenisiu. Ambele se vendu impreuna cu 1 fl. adausu 10 cr. p. p.

Proverbele Romaniloru. Adunate si edate de J. Hintiescu (Cuprinde 3169 proverbe). Pretiulu e 60 cr. adausu 5 cr. p. p.

Calendariulu Puricelui pre anulu 1880. Cuprinde unu numeru mare de siodenii alese si caricaturi frumose. Pretiulu 25 cr. adausu 5 cr. p. p.

Almanachuulu pentru hazu si distractie pe anulu bisextilu 1880. De J. M. Cuprinde unu numeru mare de siodenii alese si caricaturi frumose. Pretiulu e 20 cr. adausu 2 cr. p. p.

Pelerinulu. Nuvela de Giovanni Boccacio. Pretiulu e 15 cr. adausu 2 cr. p. p.

Grise Idis séu Femecea pusa la incercare. Nuvela de Giovanni Boccacio. Pretiulu e 10 cr. adausu 2 cr. p. p.

Draculu in Iadu. Naveleta de Giovanni Boccacio. Pretiulu e 10 cr. adausu 2 cr. p. p.

Soci'a dupa mörte. Poveste chinea dupa Leon de Rosny tradusa de J. S. Spartali. Pretiulu e 10 cr. adausu 2 cr. p. p.

Sutarulu pacalitu. Poveste populara si amusanta de Th. Wartie. Pretiulu e 30 cr. adausu 2 cr. p. p.

Basmele Romaniloru. Edate de Librari'a Henricu Dessnandt in Brasiovu. Pana acum a aparutu 12 basme. Fie-care costa 2 cr. — tote la olalta se vendu cu 21 cr. adausu 2 cr. p. p.

Fragmentu istoricu alu Moldo-Romaniloru. Pretiulu e 30 cr. adausu 2 cr. p. p.

Diferi'a (Diphtheritis) si vindecarea ei naturala de Dr. Paulu Vasieciu. Pretiulu 6 cr. adausu 2 cr. p. p.

Catehetic'a Bisericei dreptcredincioase resaritene compusa de Prototpresbiterulu Ioanu Stefanelli. Pretiulu e 5 fl. adausu 10 cr. p. p.

Crescerea poporala. Manualu pedagogico-didacticu pentru luminatorii poporali, dupa deregentele preparandialu Ignatiu Barabny, prelucratu de Dr. Augustinu Lauranu. Pretiulu e 1 fl. 30 cr. adausu 10 p. p.

Cresturulu greco-catolicu dep insu in legea s'a. Manualu cateheticu si istoricu pentru luminatorii poporali — prelucratu dupa acatoni aprobati de Dr. Augustinu Lauranu. Pretiulu e 1 fl. 30 cr. adausu 5. cr. porto postalu.

Ambe opucile acestea ulatia procurate se vendu cu 2 fl. 20 cr. adausu 10 cr. porto postalu. — Cestu dia urma inse e unuul pentru greco-catolici.

Geografi'a tieriloru de sub coron'a Ungariei in legatura cu liniamintele fundamentali a Geografiei universali pentru folosulu scoleloru poporale romane intogmita de Demetriu Varu'a. Pretiulu e 30 cr.

S'au pusu sa tipariu si se potu aboná la Imprimari'a „Georgiu Lazaru“ séu la Redactiunea acestui diurnalu in Gherl'a:

Stuparitul séu indreptariu practic pentru stupari cu privire speciale la incepatori de Vas. Muresianu. — Prenumeratiunde la acest'a scriere de mare insemnatate si necesitate pentru poporulu romanu suntu a se face celu multu pâna in finea luaci martie. Pretiulu unui esemplariu e 70 cr. v. a. Totu alu 6-lea esemplariu se dá gratis. — Praes'a de mai multi ani a Dni auctoru: recomeda in de ajansu acestu opu alu densulu; si noi credemu cá nu se va atla unu singuru economu romanu — sciatoriu de carte — care se nu grabesca a si-lu procura acela — capetându intr'ensulu pentru o bagatela de 70 cr. unu indreptariu practic intru manuirea unui isveru abundante alu bogatiei nationale.

Carte de Rogatiuni pentru tenerimea romana de ambe secole. Cuprinde rogatiuni pentru tote trebuintiele si impregiarile vietiei, compuse in poesia si prosa intr'unu limbagiu fluidu si stila usioru. — Pretiulu unui esemplariu nelegatu e 25 cr. Cinci esemplare nelegate se vendu cu 1 fl. v. a. Esemplare legate inca se voru atla cu 30, 50, 80 cr. 1 fl., 2, 5 fl. — 10 fl. v. a.

Ac'asi Carte de rogatiuni urmata de **Cantari** la vecernia, utrenia, liturgia, — Catavasi si alte cantari mai desu obyentore. Pretiulu unui esemplariu nelegatu e 35 cr. Patru esemplare nelegate se vendu cu 1 fl. 20 cr. v. a. Esemplare legate inca se voru atla cu 50, 60, 80 cr. 1 fl., 2 fl., 5 fl. — 10 fl. v. a.

Carte de Rogatiuni urmata de Visulu Preacuratei Vergure Maria. — Pretiulu unui esemplariu nelegatu e 15 cr. Optu esempl. se vendu cu 1 fl. v. a. Esempl. legate inca se voru atla cu câte 20—80 cr.

Nu me uitá. Viersuri si tertatiuni la morti de tote starile. — Pretiulu unui esemplariu nelegatu e 10 cr. Trei esemplare nelegate se vendu cu 1 fl. v. a. Esemplare legate inca se voru atla cu câte 60 cr., 80 cr. 1 fl. si 2 fl. v. a.

Tote acestea opuri se voru espedá la abonantii, cari voru fi tramisu inainte pretiulu espusu, cu porto francatu din partea nostra, indata ce voru esi de su tipariu.

IMPRIMARI'A GEORGIU LAZARU in GHERL'A

primesece spre efectuire grabnica **ori-ce lucrari de imprimari'a** — Bilete de visita, Invitatiuni la cununia, balu etc. Anuncia, Contracte, Rubricate etc. — si comunica in celea 5 diuarie, cari aparu intr'ens'a in mii de esemplarie **totu solulu de publicatiuni** pre langa pretiurile cele mai moderate.

Tiene DEPOSITU MARE de TIPARITURI de lipsa la oficiale tractuale, parochiale, pretoriale, notariale si comunale — precum si de totu solulu de **papiru si unelte de scrisu.**

100 Bilete de visita 50 cr. — 1 fl.
100 Contracte 1 fl.
100 Pleniopotentie 50 „
si tote tipariturele pre 1 cola
100 cu 1 fl. pre 1/2 cola 100 cu 50 cr.